

SPECIAL

Opening Koningsoord

Van bouw tot opening, lees alles over Ons Koningsoord

Openingsactiviteiten 30 september/1 oktober

**Scan de QR code met uw telefoon en
open de app van Ons Koningsoord**

ook wonen in het nieuwe dorpshart?

www.onskoningsoord.nl

Kom de sfeer
proeven

3 gangen openings
verrassingsmenu
voor slechts: €31,50

geldig tot 31 oktober 2017

www.hemelsetenendrinken.nl

Reserveren: 013-210 02 00

EEN AANWINST VOOR BERKEL-ENSCHOT!

Wat is het prachtig geworden: Ons Koningsoord. Echt een aanwinst voor het dorp Berkel-Enschot. Het voormalig kloostercomplex is nu helemaal klaar voor een nieuwe toekomst. Namens het college wil ik iedereen feliciteren die hard heeft gewerkt om deze topprestatie neer te zetten.

Ik verwacht dat velen met plezier gebruik gaan maken van alle voorzieningen. Keuze genoeg, want hier vindt u de bibliotheek, de stadswinkel, cultureel centrum De Schalm, het kinderdagverblijf, de muziekschool en een brasserie. Ik hoop dat u zich als bewoner van de appartementen, als bezoeker of als medewerker snel thuis gaat voelen op deze nieuwe locatie. En ik hoop dat u samen van deze mooie plek een kloppend hart gaat maken van het nieuwe dorpshart.

Open dag

Natuurlijk is het in het begin even zoeken, want het is een groot gebouw met verschillende ingangen

en verdiepingen. Maar als u even rustig de tijd neemt om het gebouw te verkennen, dan ontdekt u steeds meer van haar charme. De open dag op zondag 1 oktober is daar een zeer geschikte gelegenheid voor. U bent van harte welkom!

Namens het college van Tilburg,
Erik de Ridder, wijkwethouder Berkel-Enschot

COLOFON

Redactie: Elke van Dommelen
Ingrid Roets
Ellen van Slooten
Annebelle Nooteboom
Sabine Doevendans
Jan van Straaten

Foto's: Peter Timmermans
Bas Haans
TommyFotografie (Foto Erik de Ridder)

Opmaak
en druk: Drukkerij ELKA

Met speciale dank aan De Schakel

**OP 30 SEPTEMBER WORDT
ONS KONINGSOORD
OFFICIEEL GEOPEND
DOOR WIM VAN DE DONK,
COMMISSARIS DER KONING.**

**U BENT VANAF 13.30 UUR
HARTELIJK WELKOM
TIJDENS DE
OPENINGSFESTIVITEITEN.**

ABDIJ ONZE LIEVE VROUW VAN KONINGSOORD TE BERKEL-ENSCHOT

De stichting van het enige trappistinnenklooster in Nederland, O.L.V. van Koningsoord, was het initiatief van Dom Simon Dubuisson (1876-1945). Hij was abt van het trappistenklooster aan de Eindhovenseweg 3 in Berkel-Enschot.

Koningsoord werd gebouwd voor Nederlandse vrouwen die het klooster in wilden en aangewezen waren op het klooster Notre-Dame de la Paix te Chimay in België. De nieuwe abdij werd gebouwd in Berkel tussen De Kraan en de Raadhuisstraat en het gebied Eikenbosch. Jos A. van Dijk (1913-1956) maakte de bouwtekeningen en het bestek. Dubuisson echter was de grote stimulator en bouwbegeleider van dit klooster. Samen met een aantal koormonniken en lekenbroeders van Koningshoeven en bouwvakkers uit Berkel-Enschot en Udenhout is het klooster gebouwd. De gebouwen van de zusters werden gefinancierd door de gemeenschap van de trappisten van Koningshoeven. De abdij met nevenruimtes is gebouwd in neogotische stijl in de periode 1933-1937. Deze bouwwijze werd gekenmerkt door het gebruik van rijke versieringen, verschillende soorten baksteen, spitsboogvormige ra-

men, gebruik van steunberen en kruisribgewelven, glas-in-loodramen en heiligenbeelden. In 1934 werd begonnen met de bedrijfsgebouwen zoals de boerderij met stallen, melkerij en kaasmakerij. In de L-vormige boerderij is nu het Gezondheidscentrum gevestigd. De open veeloods en het karschop zijn in 2014 afgebroken. Het originele kippenverblijf is nog overgebleven.

In 1935 werd begonnen met de bouw van het rectoraat, een kloostertje voor de priester(s) en de broeders. In 1936-1937 is het eigenlijke kloostergebouw (claustrum) met kloosterkerk, kapittelzaal,

gastenverblijf en kloosterpoort gerealiseerd. Dit gebeurde volgens de regels van Benedictus van Nursia (480-547) de grondlegger van het westelijk monnikendom. Alle benedictijnen en trappisten (cisterciënzers) volgen deze voorschriften.

Benedictus legde de nadruk op gemeenschappelijk gebed (koorgebed) en lichamelijke arbeid. Zijn leer is gebaseerd op stilte, eenzaamheid, gebed, nederigheid en gehoorzaamheid. Als voorbeeld voor de bouw werd de abdij van Koningshoeven genomen.

Het kloostercomplex, dat sinds 2001 op de Rijksmonumentenlijst staat, heeft de volgende onderdelen:

Het gastenkwartier (gastenverblijf) met poortgebouw (hoofdingang) aan de Raadhuisstraat. Dit poortgebouw wordt gesierd door de beelden van St. Gertrudis van Helfta (links) en St. Ludgardis van Tongeren (rechts). Boven het poortgebouw

in de spitsboogvormige nis staat het beeld van de Tronende Maria met Kind Jezus. De beelden zijn vervaardigd door atelier Sprenkels. In de gastentuin staat het beeld van Robertus van Molesme (1027-1111), de stichter van deze cisterciënzer orde. Op de verdiepingen van het verblijf waren vroeger de slaapkamertjes van de

gasten. Nu zijn daar zeven appartementen voor starters. De gescheiden gangen met ontvangstkamers voor familie van de zusters zijn behouden. Ze geven nu toegang tot de nieuwe spreekkamers in de multifunctionele accommodatie.

Het rectoraatsgebouw het verblijf van de mannen, was gescheiden van het slot van de zusters. Hier woonden de rector (priester) en enkele broeders van Koningshoeven, die werkten op de boerderij. In dit gebouw zijn zes appartementen gemaakt.

Bij het rectoraat staat het werkgebouw van de broeders met open hal (hangar). Er is nu een appartement in gevestigd. Naast dit gebouw staat het transformatorhuisje en een open loods. De bedrijfsgebouwen met de L-vormige boerderij (nu Gezondheidscentrum) met melkerij en kaasmakerij en de open veelloods. Op de plaats van de nieuwe apotheek stond het karschop, de plaats voor karren en landbouwmachines. Het kippengebouw is nog aanwezig, gelegen langs de Pandgang. Mo-

gelijk kan dit oorspronkelijk gebouwtje een nieuwe functie krijgen op Koningsoord als kinderboerderij

De zusters moesten in hun eigen levensonderhoud voorzien. Ze leefden o.a. van de opbrengst van de boerderij (melk, boter, kaas, eieren) en de moestuinen (groente en fruit). De veestapel bestond uit een 20-tal koeien en rond de 200 scharrelkippen. Voor de werkzaamheden op het land (ploegen, eggen, mesten en zaaïen) had men een trekpaard, Olga genaamd. In de kelders van het klooster was tot 1947 ook een champignonkwekerij.

Het eigenlijk kloostergebouw (het slot) was het echte verblijf van de zusters, het gedeelte dat niet toegankelijk was voor leken. Het is een groot

vierkant gebouw (carré) met in het midden de pandhof (kloosterhof). Dit was een dierbaar bezit (pand) voor de zusters als centrum voor meditatie en geestelijke ontspanning. De hof was een verwijzing naar de hof van Eden, de paradijstuin van Adam en Eva. In de hof staat een waterbassin als verwijzing naar

de levensbron. Op de bron staat een beeld van St. Jozef met kind van de kunstenaars Jac en Johanna Sprenkels. Tuinarchitect Maarten Grasveld heeft de binnentuin met respect voor christelijke symboliek gerenoveerd. Er zijn veel groene planten, een verwijzing naar het eeuwige leven, rozen en tuinkruiden. Zelfs de appelboom, uit het aards paradijs, is aanwezig. Om de pandhof liggen de pandgangen met mooie kruisribgewelven. Een plaats om te wandelen en te mediteren. Deze kloostergangen zijn de verbindingswegen met andere kloosterruimtes o.a.:

De kloosterkerk met de acht Heiligenramen in het priesterkoor en de twee grote roosvensters: het Communieraam (oostzijde) en het Mariaraam op de orgelzolder (westzijde). De glas-in-loodramen zijn gemaakt door de gebroeders Cornelis en Gregorius Wuisman. De kerk heeft een nieuwe bestemming gekregen als bibliotheek en kerkzaal voor het Cultureel Centrum de Schalm.

De kapittelzaal was de vergaderzaal van de zus-

ters, later in gebruik genomen als refter (eetzaal). Opvallend is het samengestelde glas-in-loodraam van de Heilige Geest. Nu is het een mooie zaal voor allerlei activiteiten van het cultureel centrum. In de kleine en grote sacristie naast de kerk is nu de stadswinkel gevestigd.

De trappenhallen hebben hardstenen trappen en klassieke trapleuningen. Hier en daar zijn stichtelijke glas-in-loodramen aangebracht. Vroeger leidden deze trappen naar de slaapzalen of dormitorium. Nu gaan ze naar de appartementen op de bovenverdiepingen.

Het scriptorium, de lees- en schrijfzaal, de kovelkamer (kleedkamer) en de kloosterbibliotheek zijn nu ook ingericht als appartementen.

“De poort naar de Hemel”, was vroeger de uitgang voor de zusters naar hun laatste rustplaats op het kerkhof. Nu is het de hoofdingang van Ons Koningsoord. Daarnaast bevindt zich nu de brasserie Hemels. De achterzijde van het kloostercomplex (Trappistinnentuin) is nu de voorzijde van het nieuwe multifunctionele centrum geworden.

Het souterrain (kelder) werd vroeger gebruikt voor provisiekamers, keuken en bijkeuken, wasruimtes voor groente en fruit en refter (eetzaal) in de buurt van de verwarmingskelder. Nu zijn deze ruimtes ingericht voor de Schalm, muziekschool Factorium en kinderdagopvang Koningswereld.

In 2000 besloot de gemeente Tilburg tot uitbreiding van woningbouw in ons dorp met het plan: “Overhoeken Berkel-Enschot”, waartoe ook Koningsoord behoorde. De afgezonderde leefwijze van de zusters kwam hierdoor in het gedrang. Na lang zoeken begonnen de zusters in 2007 met de bouw van een nieuw klooster op het landgoed Johannahoeve tussen Arnhem en Oosterbeek. Op vrijdag 8 mei 2009 was de afscheidsdag. De dertig zusters verlieten Berkel-Enschot. Vanaf die dag begon “de lijdensweg van Koningsoord”. Het complex kwam leeg te staan, kreeg geen onderhoud meer en verpauperde Deze leegstand duurde tot 2016.

De Dorpsraad Berkel-Enschot en de Heemkundekring “De Kleine Meijerij” hebben samen met de gemeente Tilburg hun uiterste best gedaan een ontwikkelaar te vinden die dit project wilde realiseren. Uiteindelijk heeft de firma Roozen van Hoppe de uitdaging aanvaard.

Hendrik Roozen is er samen met architect Marina Moons en bouwbedrijf Op 't Hoog in geslaagd, met behoud van de monumentale elementen, het klooster om te vormen tot een fantastisch multifunctioneel centrum in het toekomstig nieuwe dorpshart van Berkel-Enschot.

Jack van der Sanden

EERSTE BEWONERS KRIJGEN SLEUTEL TRAPPISTINNENTUIN

“Ik heb er twee jaar op moeten wachten”.

Als Hannie Janssens (82) de sleutel van haar nieuwe woning overhandigd krijgt door Roozen Van Hoppe Bouw en Ontwikkeling, staat ze even stil bij het moment. Ze roept haar schoonzoon erbij om een foto te maken. Met een grote glimlach wordt de oplevering digitaal ondertekend en klemt ze haar sleutel me een stevige grip in haar hand. “Ik vind het heel apart om op deze historische plek te wonen; het appartement is heel mooi en ruim opgezet. Al zal ik mijn achtertuin zeker gaan missen.” Net daarvoor stapte ze in haar vol licht overladen seniorenappartement en zag voor het eerst hoe een papieren blauwdruk er in het echt uitziet. Hoe haar uitgekozen keuken en vloer wachten op de eerste gebruiker. Aardse vragen over de precieze lengte van de gordijnen, verdringen de hemelse gedachten van de voormalige trappistinnen. Met een meetlat wordt gekeken waar precies de gordijnroede moet komen en wat de lengte tot aan de vloer is. Is de ruimte voor wasmachine en droger groot genoeg en waar komt de kapstok? Buiten op het balkon dwalen haar gedachte even weg naar hoe ze hier straks heerlijk op haar balkon zit onder de heater met zicht op de glazen doorgang waarin de mensen wandelen van het nieuwbouwcomplex naar het oude kloostergebouw, waar ze ziet hoe mensen even naar de apotheek gaan of hun dage-

lijkse boodschappen doen of naar het café gaan of de bibliotheek bezoeken. “Ik heb de begane grond gekozen, omdat ik dan niet in de kruinen van de bomen kijk, maar naar alle bedrijvigheid. En op het zuidwesten, met veel licht. Bij de Leyhoeve zit je zo ver weg van alles en ik wil helemaal niet weg uit het dorp. Hier heb ik heel mijn sociaal leven bij de hockey, tennis en bridge”, geeft Hannie Janssens aan die voorheen een assurantiekantoor aan de Boscheweg had. Haar huis verruilt ze na 48 jaar voor een nieuw adres aan de Trappistinnentuin; midden in het nieuwe levendige dorpshart.

HET KLOOSTER GAAT ECHT LEVEN DOOR KINDEREN

In eerste instantie waren ze er niet zo enthousiast over om in het souterrain van het oude klooster een nieuw kinderdagverblijf te starten. Maar nu Helmy van den Nouweland door de nog in te richten ruimtes loopt, straalt ze. "Het is zo mooi geworden en er is veel lichtinval. Natuurlijk licht vanaf buiten was een van mijn belangrijkste wensen om het bruikbaar te maken als kinderdagverblijf. Dat is goed gelukt. Het oude met het nieuwe combineren heeft goed uitgepakt", aldus de vestigingsmanager van De Wijde Wereld en dus sinds kort ook De Koningswereld.

Ze is zeer te spreken over de samenwerking met Rozen van Hoppen. Er is vooraf veel overleg geweest en soms kreeg ze te horen dat niet alle wensen in de praktijk uit te voeren waren. "Als de uitvoerder dan achteraf naar je toe komt en zegt dat ze het nog eens op de tekentafel hebben gelegd en besproken en dat het tóch mogelijk is, dan is dat geweldig. Dat is nu toch allemaal gelukt.", geeft ze trots aan.

Oud met nieuw combineren

In het oog vallen meteen de achthoekige pilaren en die het lage plafond stutten. Het geeft een geborgen gevoel net als de dikke muren die goed zichtbaar zijn bij de ramen waar de openslaande ramen mooi in een nis vallen. De oude wastafel van de nonnen heeft ook een mooi plekje gekregen. Voor Helmy is het makkelijk voor te stellen hoe dit allemaal straks gaat leven. Hoe de kinderen hier vrij en geïnspireerd kunnen ontdekken, ontmoeten, ontwikkelen en aandacht krijgen. "kijk naar die pilaren, dat is echt een leuk detail om te gebruiken in Piep- of Kiekeboe-spelletjes. Of er met een treintje of autootjes omheen te rijden".

Maar ook buiten de ruimtes van het kinderdagverblijf ziet de vestigingsmanager veel mogelijkheden in het multifunctioneel gebouwt van Ons Koningsoord. "De knutselruimte van De Schalm, de muziekschool en de bibliotheek en de brede gangen zijn plekken waar ouderen en kinderen elkaar kunnen treffen en samen spelen en genieten. Ouderen zouden kunnen voorlezen aan de kinderen en we zullen zeker ook met kinderen naar de bibliotheek toe gaan. Een eigen kast met materialen plaatsen we bij de knutselhoek van De Schalm om samen te schilderen, kleuren of tekenen. En het podium kunnen we gebruiken om met bewoners samen te dansen of gymen. Zomaar wat ideeën die nu in me op komen. Maar één ding is zeker. Het klooster gaat echt leven door de kinderen."

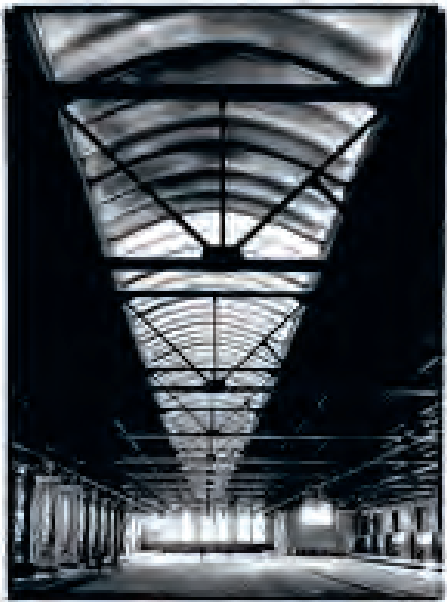
De Koningswereld is de nieuwe werkplek voor een team van 7 collega's. De locatie De Wijde Wereld blijft gewoon bestaan. Zodoende is er genoeg plek voor nieuwe baby's, peuters en dreumesen in dit bijzondere onderkomen.

KUNSTRROUTE BERKEL-ENSCHOT

Het openingsweekend van Ons Koningsoord was voor de organisatoren van de jaarlijkse kunstroute (Stichting EXPO, Cultureel Centrum De Schalm en de Bibliotheek Berkel-Enschot) natuurlijk een uitgelezen mogelijkheid om op dezelfde data deze locatie te benutten. Want met name de kloostergangen en het souterrain kunnen voor het eerst sinds jaren benut worden. Door het hele pand is kunst te zien ook op het vroegere koor, nu de Keniswerkplaats van de Bibliotheek.

Er kwamen heel wat aanmeldingen binnen uit de regio, uit de rest van Brabant en ook uit andere provincies. Diverse liefhebbers moesten teleurgesteld worden.

De geselecteerden - ervaren getalenteerde amateurs en enkele professionele kunstenaars - geven een veelzijdig beeld van wat er op het gebied van de beeldende kunst actueel is.

De app www.openingonskoningsoord.nl wijst de bezoekers de weg naar de diverse deelnemers en daarmee is op een heel eigentijdse manier ook de achtergrond van de kunstenaars en meer werk op te sporen.

Vrijdagavond 29 september is er een opening voor deelnemers en genodigden.

Zaterdag 30 september kan iedereen meteen na de officiële opening van het complex de tentoonstelling bezoeken. Van 14.00 tot 17.00 uur is iedereen welkom en datzelfde is het geval op zondag 1 oktober vanaf 11.00 tot 17.00 uur. In principe zijn de kunstenaars tijdens die uren ook aanwezig om hun werk toe te lichten, vragen te beantwoorden en natuurlijk ook om in gesprek te gaan over beeldende kunst en cultuur in het algemeen.

Deze derde kunstroute belooft een heel bijzondere te worden.

Openingsprogramma 30 september en 1 oktober

Kinderopvang Koningswereld

- 1 oktober** open dag van 11 tot 17 uur
- Clowntje Toedeloe: schminken (13-17)
  - Clowntje Toedelij: ballonnen vouwen (13-17)

Stadswinkel

Tijdens de open dag op 1 oktober kunnen kinderen gratis een helden of heldinnen paspoort ophalen.

Kapittelzaal

Zaterdag 30 september

- 13.30 – 14.45 SWO, volksdansen
- 15 – 17 't Alternatief, Jeroen Granneman & Fabienne van Gestel

Zondag 1 oktober

- 12-15 Factorium Rosalyn
- 15.15 – 17.30 Factorium, Rene van de Bossche

Kerkzaal

Zaterdag 30 september

- 10.15 – 11 Concordia Jeugdorkest (bij mooi weer buiten)
- 13.30 – 15 Factorium Bigband

Zondag 1 oktober

- 12-15 Factorium, ballet en dans voorstelling
- 15.15-17 Swo, volksdansen

Foyer

Zaterdag 30 september

- 13.30 – 17.30 Kbo Biljarten
- 13.30 – 17.30 Bridgeclub Be (Koningen)
- 13.30 – 17.30 seniorenbridge (Hermsen)

Zondag 1 oktober

- 13.00-17.00 kbo bridgeclub

Oude Keuken

Zaterdag en zondag 13.30 – 17.00 kbo film

Creatieve R

Zaterdag 30 september, 13.30 – 17 EHBO

SWO Koersbal

Beide dagen in de gangen, daar waar mogelijk

Bibliotheek

Zaterdag 30 september en zondag 1 oktober

van 14.00-17.00 uur Kunst in de Bibliotheek
De app www.openingsonskoningsoord.nl wijst je de weg naar de diverse kunstenaars van Kunstroute Berkel-Enschot.
Een samenwerking tussen Stichting EXPO, Cultureel Centrum De Schalm en de Bibliotheek Berkel-Enschot.

Zondag 1 oktober

Boekenvlog

Welk boek zou iedereen moeten lezen?
Ontmoet onze collectiespecialist Leonoor en neem tijdens de open dag een één-minuut-boekenvlog op waarin jij vertelt over jouw favoriete boek.
Wie weet zie jij jezelf terug op de schermen in de Bibliotheek Berkel-Enschot.

Digilab

Kom experimenteren met nieuwste hard- en software uit ons Digilab. Ga op de foto voor onze green screen en zie jezelf terug in de tijd gaan!
Plotseling sta je in Ons Koningsoord van vroeger. Net echt!

Of stap in een andere werkelijkheid met onze VR-bril. Bij de 3D-filmpjes van de Samsung Gear lijkt het net alsof je er zelf in zit.

Of leer de beginselen van het programmeren met de mBots. Deze robotjes zijn helemaal programmeerbaar en kunnen geluid maken, licht geven, rondrijden en zelfs voetballen.

Kom een potje robotvoetbal spelen of duik als een echte whizz kid de programmeertaal in!

Schalm:

'WE GAAN GEWOON VERDER ZOALS DE MENSEN GEWEND ZIJN'

Op een nieuwe locatie en met een nieuw interieur opende Cultureel Centrum de Schalm 28 augustus zijn deuren. 'We gaan gewoon weer op de oude voet verder zoals de mensen van ons gewend zijn', zegt manager Eugène Paridaens.

Het was even de vraag of er in Koningsoord nog plek zou zijn voor het culturele centrum, maar de eerste verenigingen vinden nu dan toch hun weg op de nieuwe plek. De meeste verenigingen zijn positief, maar het is voor iedereen ook wennen. Het is een omvangrijk project, iedere dag een stap verder!

"Als men straks eenmaal zijn weg gevonden heeft, weet men niet beter."

'We zijn blij dat we onze eigen identiteit kunnen behouden.

Er komen geen grote veranderingen aan. 'Alle activiteiten die we op de oude locatie hadden, vinden hier nu ook plaats. We willen graag herkenbaar blijven.'

Evalueren

Het bestuur van De Schalm probeert zo veel mogelijk te evalueren met haar klanten en werknemers, om de 'kinderziektes' die de nieuwe locatie met zich meebrengt, waar mogelijk, op te lossen. Dat vraagt nog veel extra inzet, creativiteit en geduld, maar al bij al zijn onze bezoekers tevreden. Samen met een (binnenhuis)architect kwam het bestuur tot een nieuwe aankleding. 'Het is allemaal wat moderner.'

Mogelijkheden

Door de vele ruimtes die de Schalm tot zijn beschikking heeft zijn er meer mogelijkheden. Zoals de Schalmfoyer, Kerkzaal maar ook de multifunctionele Kapittelzaal en het gastenverblijf, zijn ruimten die men voor diverse doeleinden bij de Schalm kan huren en waar men kan vergaderen.

Exposeren

Er zijn ook meer mogelijkheden om te exposeren in de Schalmgangen en vitrinekasten.

Samenwerken

De Schalm ziet meer mogelijkheden om samen te werken met andere instellingen.

Op termijn willen we nog verder kijken op welke gebieden.

Dat doen zij nu al met de bibliotheek Midden-Brabant en met stichting EXPO 'als culturele partners'. "Filmcafé, Kunstmarkt en Kunstroute zijn hier voorbeelden van", zegt bestuurslid Netty Heier.

'We zitten nu nog in de opstartfase, maar als dat rond is dan kunnen we kijken naar andere samenwerkingen en ons bijvoorbeeld richten op nieuwe bewoners.'

Jeroen Granneman en Fabienne van Gestel treden tijdens het openingsweekend op, zie het programma op pagina 10 en 11 of open de app van Ons Koningsoord.

BIBLIOTHEEK IS BLIJ MET NIEUWE PLEK EN STAAT WEER MIDDEN IN DE SAMENLEVING.

Op 30 juni trok de bieb in Ons Koningsoord. “Die vrijdag opende ik als eerste en ik ben blij met de nieuwe locatie”. Stralend en vol trots vertelt de 49-jarige Franka Mutsaers. Ze is ruim 23 jaar “het gezicht” van de bibliotheek in het dorp. “Het mooiste is dat we weer de spil in de samenleving zijn, te midden van de gemeenschap. Alles letterlijk en figuurlijk dicht bij elkaar.” Ze bejubelt het concept dat de bewoners elkaar helpen. De huurders van de gerenoveerde appartementen in het voormalige klooster, verlenen hand-en-spandiensten voor de 55-plussers die in de nieuwbouw aan het klooster komen te wonen. Maar dat is volgens Franka zeker geen eenrichtingsverkeer, want de wijsheid en kennis van de ouderen wordt zo ook overgebracht op de jongeren. “Dat is wat we ook doen in de bibliotheek. Het is geweldig als ouderen verhalen over vroeger beginnen te vertellen. Wat nu in de hoofden van mensen zit, maken we digitaal zodat het voorgoed bewaard blijft”. Onder de noemer heemkunde, wordt het cultureel erfgoed levend gehouden via workshops, activiteiten en bovendien digitaal opgeslagen.

“Het zelfvoorzienende van de zusters hebben wij ook”

Dat de trappistinnen al in de bibliotheek zijn geweest om te kijken wat ervan geworden is, vindt Franka ook bijzonder. “Ze zijn heel blij dat het nu op deze manier gebruikt wordt”, weet Mutsaers. “Het zelfvoorzienende van de zusters hebben wij ook in onze bibliotheek”. Hiermee trekt ze de parallel naar de vele mogelijkheden die de bieb heeft. Je kunt op de nieuwe locatie in en uit wandelen en rondsnuffelen tussen de boeken, meedoen aan een cursus of activiteit, een rustig lees- of studieplekje opzoeken of het gemak van een eigen werkplek benutten. “ Je kunt bij ons een krantje ophalen en gaan lezen in het restaurant, of andersom haal je daar een kopje koffie en leest de krant hier. De bibliotheek is zo een plek van meer dan boeken alleen. Het is heel ongedwongen en daar houd ik van”, aldus Franka Mutsaers.

Rustieke sfeer en ambacht blijven behouden
De eerste reacties van haar klanten is dat het glas en lood zo mooi is. Dat mensen blij zijn dat het

authentieke bewaard is gebleven en dat het een rustieke sfeer uitstraalt. Waar je ook komt in het gebouw, het heeft allemaal die bijzondere sfeer. Die sfeer was ook bepalend voor de inrichters van de bibliotheek. Gert-Jan de Rooij en Jan-Hubert Bisschops zijn eigenaren van architectenbureau Roodkapje en mochten deze bijzondere opdracht uitvoeren. Samen met hun compagnon Gert-Jan Dirkx, alias de meubelmaker, hebben ze handgemaakte meubels en kasten ontworpen. Geïnspireerd door het klooster, kozen ze voor materialen die niet standaard in een bibliotheek te vinden zijn. Eikenhout voor de meubels en een gietijzeren look voor de stalen kasten. Door die kasten met perforatiegaatjes op te sieren, maken ze een knip-oog naar de biechtstoel. Bovendien staat alles op pootjes zodat je een bepaalde openheid creëert met een goed zicht op de vloer. In het centrale gedeelte is dat met de hand gerestaureerd eikenhout parket en in de gangen en zijruimtes is dat het oorspronkelijk tegelwerk in het typische blokpatroon. Met opzet staan alle meubels los van de wanden, zodat je al slenterend over de zijpaden goed de enorme hoogte van de voormalige kerk kunt er-

varen. En kom je vanuit de houten deuren binnen, dan is het middenpad zo opgesteld dat je over de volle lengte kijkt met als eindpunt het podium met daarboven het glas-in-lood raam. De bankjes zijn bewust naar het raam gericht, zodat het uitnodigt om een boek te pakken en te gaan lezen. De achterkant van die meubels is hoog, zodat ze ook als uitstallkast voor boeken kunnen dienen.

Ook een verdieping hoger valt een enorm glas-in-lood raam op. Vanuit de flexibele werkplaatsen en vanuit de door glas transparant gemaakte workshopruimte, is dat ovale glas-in-lood raam een echte eyecatcher. Iets waar de trappistinnen jaloers op kunnen zijn, want het is jaren verstopt geweest achter het kerkorgel. Eigenlijk zou je het gewoon met eigen ogen moeten zien en komen ervaren. Dat kan altijd, want de bibliotheek gaat nooit dicht. Het is een ontmoetings-, werk, ontspannings-, uitgaans- en leesplek geworden voor jong en oud. Daarbij is de sfeer zo rustiek dat je na het lezen van een boek dat je net iets te luidruchtig dichtklapt, snel om je heen kijkt of de abdis van de trappistinnen het niet heeft gehoord.

WELKOM IN DE STADSWINKEL

Eén van de instellingen die een mooie nieuwe plek heeft gekregen in Ons Koningsoord is de stadswinkel Berkel-Enschot. Die is begin juli verhuisd van de Eikenbosch naar de Trappistinentuin. De Nieuwe Schakel vroeg teammanager Sandra Neyari naar haar eerste ervaringen.

Wat doen jullie op de open dag?

Sandra vertelt: “Kinderen kunnen op zondag 1 oktober een gratis Heldenpaspoort afhalen in de stadswinkel in Ons Koningsoord. Daar kunnen ze zelf een foto in plakken en hun gegevens invullen. Verder kan iedereen de stadswinkel bekijken en leggen we bezoekers graag uit hoe ze hier allerlei gemeentezaken kunnen regelen. Bijvoorbeeld hoe ze een paspoort of rijbewijs kunnen aanvragen.”

Wat zijn jullie openingstijden?

“De stadswinkel is open op maandagen, woensdagen en vrijdag van 13 - 18 uur. We werken op afspraak. Maak dus van tevoren even een afspraak op de website www.tilburg.nl of bel 14013. Wie zonder afspraak langs komt, kan in de stadswinkel op de computer kijken wanneer er een plekje is. Het is trouwens niet altijd nodig om naar de stadswinkel te komen; veel zaken regelt u gewoon thuis via de website.”

Hoe bevalt het werken in Ons Koningsoord?

“Het is een prachtig gebouw en het team van de stadswinkel werkt er met plezier. Zo’n moderne werkplek in een historische omgeving, is natuurlijk mooi. Ook geeft het een leuke sfeer dat veel verschillende instellingen in één gebouw zitten. Er is altijd wel wat te beleven. We horen wel dat bezoekers de nieuwe stadswinkel lastig kunnen vinden,” aldus Sandra.

Hoe kom je er dan?

“De stadswinkel zit naast de bibliotheek. Neem links van het terras het trapje omhoog naar de ingang (dit is dezelfde ingang als naar de bibliotheek). Ga de deur door, dan een paar meter naar rechts, en dan links de gang in. Dan loop je aan het eind tegen de kerkzaal aan, en rechts daarvan zit de stadswinkel.”

Heb je nog wensen?

“Ik hoop dat er veel mensen komen kijken op de open dag en dat we met z’n allen een groot succes maken van Ons Koningsoord.”

Tekst: Gemeente Tilburg

A group of five women, the volunteers for Loket BE, are standing in a hallway. They are dressed in casual, comfortable clothing. To their right is a large vertical sign for Loket BE. The sign features the Loket BE logo at the top, which consists of a blue shield with a white house icon and the text 'Loket BE'. Below the logo, the text reads 'Welkom bij Loket BE' followed by a large blue arrow pointing left. Underneath the arrow, there is a list of services: 'U kunt hier terecht voor uw vragen over: • Zorg • Welzijn • Wonen • Maatschappelijke diensten'. Further down, it says 'Wij staan voor u klaar om bewoners met een hulpvraag te verbinden aan de juiste organisatie, dienst of contactpersoon.' and 'Wij zorgen ervoor dat u geholpen wordt en de weg leert kennen.' The sign also lists opening hours: 'Maandagmiddag 14.00 – 16.00 uur' and 'Donderdagochtend 10.00 – 12.00 uur'. At the bottom, it provides contact information: 'Telefoonnummer tijdens openingsuren: 06 5376 8978 of e-mail: lketbe@gmail.com' and the website 'dorpsraadberkelenschot.nl'.

LOKET BE HOOPT OP NOG MEER BEZOEKERS IN KONINGSOORD

De vrijwilligers van Loket BE zijn er helemaal klaar voor om bewoners de juiste weg te wijzen op het gebied van zorg, welzijn, wonen en maatschappelijke diensten. Dat allemaal vanuit de nieuwe locatie in Koningsoord. ‘We hopen dat deze ruimte meer bezoekers trekt’, zegt Hanny Robben, coördinator vanuit de Dorpsraad.

De afgelopen tijd wisten meer mensen de weg naar het Loket te vinden. Het Loket wordt twee dagdelen per week afwisselend door de vrijwilligers Marjo van Zantvoort, Nattie Moonen, Henriëtte van Raak en Bianca de Kort bemand. ‘We willen mensen bij de hand nemen en zoveel mogelijk wegwijs maken. We volgen ze tot ze de juiste oplossing gevonden hebben.’

Dichtbij de Stadswinkel

Vier jaar geleden ontstond vanuit de bewoners de behoefte aan een plek waar vragen gesteld kunnen worden. De Dorpsraad riep toen Loket BE in het leven en zij vestigden zich in de Stadswinkel en later in de bibliotheek. ‘We vinden het heel fijn

dat we nu ook dichtbij de Stadswinkel zitten’, zegt Hanny.

De dames benadrukken wel het verschil tussen deze twee. ‘De Stadswinkel is er echt om paspoorten en dergelijke te regelen en wij zijn er juist voor vragen over zorg, welzijn en wonen.’

Even wennen

Even wennen is de nieuwe locatie wel voor de dames, maar na een paar dagen inrichten zijn zij er helemaal klaar voor. ‘De toegankelijkheid is nu nog niet optimaal, maar we proberen daar zo snel mogelijk een oplossing voor te vinden’, zegt Hanny. Richting het Loket moet de traplift nog geïnspecteerd en gemaakt worden.

Het Loket is op maandagmiddag van 2 tot 4 uur en op donderdagochtend van 10 tot 12 uur ‘s ochtends geopend. Je vindt het Loket BE als je langs de bibliotheek af loopt en daar de bewegwijzering naar het Loket volgt.

GELOOF, HOOP, LIEFDE EN EEN POOLTAFEL

VOOR STARTERS IN ONS KONINGSOORD

Elke keer als Stijn Hoevenaars de trap oploopt naar zijn appartement, valt zijn blik op de glas in lood ramen met daarin de woorden geloof, hoop en liefde gebrand. “Super mooi” vindt Stijn (28). Hij woont met zijn vriendin sinds 22 mei in het appartement onder het koperen torenspitsje en boven de brasserie. Aan de buitenmuur hangt de grote klok die ten tijde van de trappistinnen nauwgezet de tijd aangaf voor bidden, werken en het ritme van de dag. Dat de klok niet de juiste tijd aan geeft, is niet bijster interessant in de tijd van smartphones en digitale devices. Toch heeft Stijn al contact gelegd met een andere bewoner om de klok weer goed te laten lopen. Het binnenwerk van de klok hangt namelijk op de 2e verdieping van hun appartement. De toren geeft extra sfeer in hun huis, naast de monumentale details zoals eikenhouten balken die uit het stucwerk tevoorschijn komen, hoge plafonds, de ramen met glas in lood in ruitmotief en de dikke muren. “Die dikke muren beschermen ook tegen geluidsoverlast”, weet Stijn uit ervaring. “De buur-

man heeft al een housewarming party gegeven en ik had totaal geen last. Ik kon gewoon slapen.”

Kruisbeeld boven de deur

“Ik heb een kruisje boven de voordeur gehangen. Niet omdat ik gelovig ben, maar om een beetje het verleden te herdenken. Het is hier super rustig en relaxed”, aldus deze echte Berkel-Enschottenaar. De rust mag wat hem betreft nog wel even blijven zo. Maar ook hij weet dat deze rust een voorbode is van de bedrijvigheid die nog komen gaat. Er wordt nog een hele woonwijk gebouwd en ze beginnen straks aan het plein. Hij verwacht nog veel last van bouwwerkzaamheden. Dat is gelijk ook het minpuntje dat hij noemt. “Het was in de eerste weken een chaos. Eigenlijk zijn we er veel te vroeg ingetrokken. De lift werkte niet en de bouwvakkers waren nog volop aan het werk. We leefden tussen de steigers en de rommel. De openbare ruimtes waren niet afgewerkt en de trapopgangen zijn nog steeds een beetje smoezelig”.

Community 2.0

De omgang met de medebewoners is voor hem een pluspunt. “Er heest een relaxte sfeer. Iedereen kent elkaar en 's avonds drinken we af en toe een biertje. Er is een Facebook groep aangeemaakt’. De opzet die Roozen van Hoppe had met een hechte gemeenschap is daarmee bereikt. Dat zal nog meer vorm krijgen als het plan Community 2.0 gaat lopen.

Irma Brink zit samen met 7 anderen bij deze werkgroep, die 55 plussers in het nieuwe woongedeelte en de starters in het voormalige klooster met elkaar gaat verbinden. Rooze van Hoppe stelde geen looneisen om in te schrijven, maar wel de bereidheid om hand- en spandiensten voor de oudere bewoners te doen. “Dat gaf mij de kans om met mijn kinderen Joost en Iris, hier te kunnen wonen. Een woning huren via de make-

laar lag boven mijn budget en wachten op een plekje bij sociale woningbouw duurde te lang. Het is hier fijn wonen. Midden in het dorp. De sfeer tussen bewoners onderling is erg prettig. We vormen echt een eenheid.” Aldus de 49 jarige Irma die al heel haar leven in Berkel-Enschot woont.

Even vreesde ze dat er geen appartement voor haar vrij zou komen. Ze werden op de wachtlijst geplaatst voor dit appartement met de grootste oppervlakte van allemaal. Ze moesten er met drieën in wonen, dus een kleinere ruimte zou echt niet passen. Nu alles op z'n plek staat, is ze blij met de woning. Vol trots leidt ze me rond. Een echte eyecatcher is het glas in lood raam in de woonkamer met daarboven de typische puntige boog die overal in het klooster terug te vinden is. Vlak daarnaast zie je de mooie originele deur met daarboven sierkantelen. Ook dit appartement oogt ruimtelijk door de 4 meter hoogte. “We zitten mooi

aan het park en precies boven de ingang van het kinderdagverblijf. Ik ben benieuwd wat er uit de enquête komt die we hebben opgesteld. Daarin wordt geïnventariseerd wat de starters voor de 55 plussers kunnen betekenen en waar de 55 plussers behoefte aan hebben. Als het aan Joost (24 jaar) ligt, weet hij het wel. “Zorg dat er in de kelder behalve traditionele biljartafels ook een pooltafel komt. Dan kunnen we een potje biljarten met de andere bewoners.”

DE METAMORFOSE VAN ONS KONINGSOORD

Het is nog niet zo lang geleden, dat er in Koningsoord nonnen woonden. Maar toen er minder dan 10 kloosterzusters overbleven, besloten zij elders onderdak te zoeken. In 2009 werd het verkocht aan Heijmans, maar die verkocht het weer door. Uiteindelijk kwam het terecht bij projectontwikkelaar Roozen van Hoppe.

Een interview met Hendrik Roozen en Anouk Horrevorts in het restaurant in het klooster

Een mooi beeldbepalend oud klooster, hoe daarmee verder? Er zijn in de omgeving van Tilburg volop kloosters en kerken die niet meer voor het oorspronkelijke doel worden gebruikt. Het kost veel inventiviteit en geld om een deel daarvan weer bruikbaar te maken voor iets anders. Als zo'n gebouw een tijd heeft leeggestaan, is er veel achterstallig onderhoud nodig voordat je werkelijk aan iets nieuws kan beginnen.

Toen we eraan begonnen stond het water een meter hoog in de kelders

---

“Het is een hele klus en je moet wel weten waar je aan begint” merkt Hendrik Roozen op. Je hebt een klooster en je moet met dat gegeven aan de gang. “Allerlei commissies, vertegenwoordigers van verenigingen en de gemeente Tilburg hebben een mening en probeer daar maar eens een eensluidend verhaal van te maken. Dat is pas het echte poldermodel”.

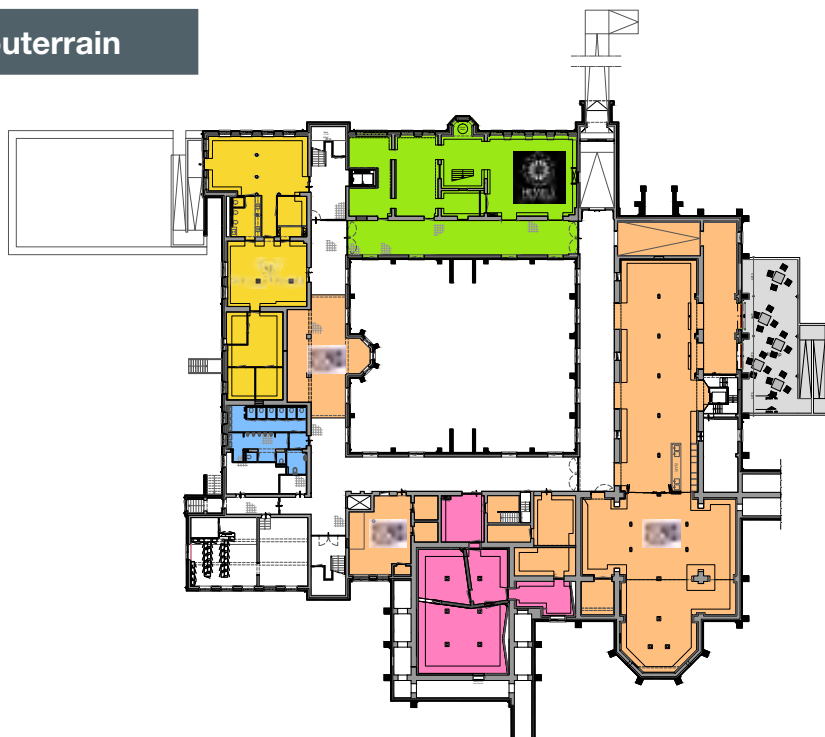
Als je om je heen kijkt in het oude klooster is het opvallend hoe goed de oorspronkelijke elementen bewaard zijn gebleven. Het restaurant en de bibliotheek ademen een geweldige sfeer uit. In het klooster zijn allerlei maatschappelijke diensten ondergebracht, zoals de stadsbibliotheek, cultureel

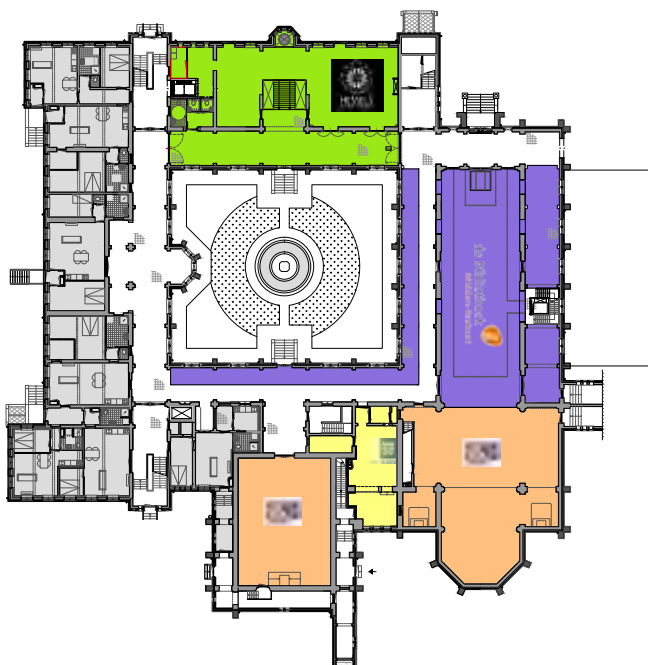
centrum de Schalm, de stadswinkel, kinderdagverblijf de Koningswereld en restaurant Hemels. Daarnaast zijn er 45 startersappartementen in het klooster gemaakt en ook 55 woningen voor 55+'ers als nieuwbouw bij gekomen. De 55+ woningen zijn allemaal voorbereid op het verlenen van zorg, als dat ooit nodig is. Deze bevinden zich in een nieuw gebouw, tegen het klooster aan, zodat bewoners van de 55+ appartementen ook kunnen genieten van de vele faciliteiten van het klooster onder één dak.

De nieuwbouw is een opvallende blikvanger als je van Udenhout naar Berkel-Enschot rijdt. Bij zo'n nieuw gebouw bestaat altijd de vraag hoe je dat aanpakt. Ontwerp je iets dat zo dicht mogelijk bij de oude architectuur aansluit of maak je juist iets heel apart en moderns, waardoor het geheel een nieuw eigen gezicht krijgt? Door de gemeente is hier voor het laatste gekozen. Aan de bezoeker de vraag of men er in geslaagd is om er een nieuw, aantrekkelijk geheel te maken.

Souterrain

Begane grond

Legenda - ruimtes

	Bibliotheek
	Schalm
	Muziekschool
	Stadswinkel
	Kinderdagverblijf
	Horeca
	Toiletgroep

Gelijkvloers wonen in Koningsoord

KONINGSOORD

Woning
vanaf € 305.000 vrij op naam

Woon-, slaap- en badkamer op de begane grond. Met tuin en parkeerplaats.

Appartement
vanaf € 225.000 vrij op naam

Ruime woonkamer en 1, 2 of 3 slaapkamers. Incl. eigen parkeerplaats.

heijmans

Shirley Kneepkens
Makelaardij

VAN DE
WATER

koningsoord.nl